

serne for de forskellige Retskredse har man nøjedes med at fastsætte sognevis, og forsaavidt det skulde blive nødvendigt at dele Sognene efter de tidligere politiske Kommuner, overlader man dette til Administrationen.

Der er i øvrigt opnaaet Enighed i Udvalget, og jeg skal anbefale det stillede Ændringsforslag, ligesom jeg anbefaler, at Lovforslaget vedtages med de foreslaaede Ændringer.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Det ar Udvalget stillede Ændringsforslag om en ændret Affattelse af Lovforslaget (se Tillæg B. Sp. 1977).

vedtoges uden Afstemning.

Det saaledes ændrede Lovforslags Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Hærens Ordning.

Forhandlingen genoptoges.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen har Ordet for at fortsætte sit i Gaar afbrudte Foredrag.

L. Rasmussen: Jeg paaviste i Gaar, hvorledes Militærlovene af 1909 viste sig at være ganske ubrugelige, da Verdenskrigen udbrød, og jeg paaviste, hvorledes alle de Beskyldninger, der har været rettet mod den radikale Regering for den Maade, hvorpaa den administrerede disse Militærlove og foretog en Mængde forskellige Foranstaltninger, viste sig at være ganske grundløse, da Forholdene blev undersøgt i Militærkommissionen.

Jeg skal i Dag begynde med at omtale, hvorledes Socialdemokratiets Stilling var under Verdenskrigen, og jeg vil da først omtale, hvorledes dets Stilling var i de Lande, som blev indblandet i Krigen.

I den Beretning fra Militærkommissionen, der nu er omdelt til Rigsdagen, skriver Venstre og de Konservative om Socialdemokratiets Stilling i Udlandet, at den var et Brud med tidligere Beslutninger. Man begynder med at omtale en Telegramveksling mellem de engelske og de tyske Socialdemokrater i 1909, og jeg er meget

taknemmelig for, at man har aftrykt den, fordi jeg meget gerne vil have understreget netop det, som de to Telegrammer bærer Vidne om. — Jeg haaber, Formanden tillader mig at bruge enkelte Citater under min Omtale heraf. Der blev telegraferet fra Berlin den 31. Marts 1909: „Socialdemokratiet i den tyske Rigsdag motiverede i Dag et Forslag til en international Indskrænkning af Rustningerne og Afskaffelse af Priseretten. I Haab om, at de engelske og tyske Socialdemokrater staaer ved hinandens Side i Fordringen om Fred, sendes Arbejderpartiet vor broderlige Hilsen i det tyske Socialdemokratis Navn. Paul Singer.“ Herpaa indløb der følgende Svar: „Londor den 31. Marts 1909. Det engelske Arbejderparti er af hele sit Hjerte med eder og deler eders Bestræbelser for at fremskaffe en international Overenskomst, som standser Udgifterne til Rustningernes Kapløb, og som afskaffer Kaperretten. Med de bedste Ønsker for eders Held og broderlig Hilsen fra Arbejderpartiet. Henderson“.

Disse to Telegrammer viser, hvorledes Socialdemokratiet i England og Tyskland som for øvrigt ogsaa i Frankrig og andre store Lande arbejdede af al Kraft paa Rustningernes Indskrænkning, lige til Verdenskrigen udbrød, gjorde det med en saadan Kraft, at Kejser Wilhelm betegnede de tyske Socialdemokrater som fædrelandsløse Knægte. Man anstrengte sig af yderste Evne for at faa et Samarbejde i Stand med Hensyn til Rustningernes Indskrænkning, det, som nu Folkeforbundet mener skal være alle Parters Opgave; men man stødte paa Modstand, som ikke var til at overvinde hos de Partier, som plejer at kalde sig de samfundsbevarende. De mente, man maatte fortsætte Rustningerne. De Konservative og Venstre skriver i deres Beretning yderligere: „Det totale Skibbrud, som Socialdemokratiets Opfattelse led i 1914, da det tyske Socialdemokrati praktisk talt enstemmigt stemte for Krigsbevillingerne, umiddelbart efter Tysklands Krigserklæring, vil endnu være i frisk Erindring for alle.“ Men der er i Virkeligheden ikke sket noget som helst Brud med Fortiden. Under den internationale Kongres i København i 1910 fremkom der en Udtalelse, gaaende ud paa, at hvis de Kaprustninger fortsattes, som nu fandt Sted, maatte det uvægerligt ende med en frygtelig Katastrofe, og under Forhandlingerne om, hvilke Vaaben Socialdemokratiet skulde anvende for at naa til en Nedsættelse af Rustningsudgifterne og bekæmpe Kapitalismen, fordi denne sammen med Rustningerne maatte føre til en Kata-